

کاربرد شبکه های مجازی در بهبود اشتراک گذاری دانش در نیروهای مسلح

امین آذری*^۱

چکیده

در این پژوهش به تبیین چگونگی کاربرد شبکه‌های مجازی در بهبود اشتراک‌گذاری دانش در نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران پرداخته شده است. به همین منظور ابتدا، استخراج مدل تاثیرگذاری کاربرد شبکه‌های مجازی در بهبود اشتراک‌گذاری دانش بر اساس فراترکیب مطالعات پیشین انجام و سپس به منظور آزمون مدل از روش پیمایش استفاده شد. جامعه آماری پژوهش کارکنان نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران می‌باشد. به منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها، از تحلیل مضمون استفاده شد و پاسخ سوالات پرسشنامه مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج پژوهش نشان داد میانگین مهارت شخصی و بین فردی پاسخگویان بهتر از سایر مهارت‌ها، اما به طور کلی میانگین میزان فاکتور عملکرد در شبکه‌های مجازی پایین بوده که بیانگر نقش و کاربرد محدود کارکنان نیروهای مسلح ج.ا.ا. در این شبکه‌ها می‌باشد. همچنین، با افزایش سطح تحصیلی، میزان عملکرد بیشتر می‌شود؛ به طوری که میانگین عملکرد نیروهای مسلح ج.ا.ا. دکترا بیشتر از دو مقطع دیگر است.

واژگان کلیدی:

شبکه های مجازی، اشتراک گذاری دانش، نیروهای مسلح، عملکرد

^۱ پژوهشکده مدیریت راهبردی و منابع انسانی و اقتصاد دفاع دانشگاه عالی دفاع ملی و تحقیقات راهبردی

مقدمه

جاشپارا^۲ (۲۰۰۴) فرآیند مدیریت دانش را چرخه‌ای چهار حلقه‌ای متشکل از حلقه‌های خلق، سازماندهی، تبادل و به کارگیری دانش توصیف کرده است. بسیاری از پژوهشگران و نظریه پردازان این حوزه؛ به اهمیت حلقه تبادل دانش در فرآیند اجرای مدیریت دانش اذعان دارند (ابراهیمی و همکاران، ۱۳۹۱). اشتراک دانش، عنصر کلیدی برنامه‌های مدیریت دانش کارآمد و موثر است (حسین زاده و عبدالهی، ۱۳۹۴). اشتراک دانش عبارت است از یک مجموعه رفتارهایی که تبادل اطلاعات یا کمک به دیگران را منجر می‌شود. همچنان که ادراک اشتراک دانش^۳ عبارت است از یک نیروی قطعی و مثبت در ایجاد نوآوری سازمان‌ها. تحقیقات نشان داده‌اند که میزان تبادل دانش در سازمان با قابلیت نوآوری و سطوح بالاتر از بهره‌وری، رابطه مثبت دارد. به علاوه محققان معتقدند سازمان‌هایی بهره‌وری بیشتری دارند که بتوانند دانش را از یک واحد سازمانی به واحد سازمانی دیگر منتقل نمایند (هانسن^۴، ۲۰۱۵).

در مسیر اشتراک دانش در دنیای امروز، فناوری نقش به سزایی ایفا می‌کند. فناوری، به رمزگذاری دانش و نیز گاهی خلق آن کمک می‌کند. فناوری‌هایی مثل نظام‌های مدیریت پایگاه رابطه‌ای، نظام‌های مدیریت اسناد، اینترنت، اینترانت، موتورهای کاوش، نظام‌های پشتیبانی عملکرد، نظام‌های پشتیبانی تصمیم‌گیری، پست الکترونیک، ویدئو کنفرانس، بولتن‌های الکترونیکی، و گروه‌های خبری نقشی اساسی در مدیریت دانش دارند. البته فناوری اطلاعات، به خودی خود قلب مدیریت دانش نیست و دانش را به وجود نمی‌آورد، بلکه صرفاً نقش پشتیبان را ایفا می‌کند (عطاپور، ۱۳۸۸).

در حالی که تاکنون بخش اعظم توجهات معطوف به پیامدها، مخاطرات و فرصت‌های موجود برای بخش خصوصی در زمینه به کارگیری مدیریت دانش بوده است، عده‌ای نیز به فکر استفاده از آن در بخش نظامی افتاده‌اند. ایده‌پردازان حوزه مدیریت عمومی نوین پیشنهاد می‌کنند که سازمان‌های نظامی نیز، باید فرآیند مدیریت را از بخش خصوصی وارد بخش نظامی کنند و هر دو بخش تکنیک‌های موفقیت آمیز خود را از یکدیگر تقلید کنند. هر چند بسیاری از متخصصان و نقادان مدیریت عمومی نوین معتقدند که تفاوت‌های بین بخش خصوصی و نظامی آن‌قدر زیاد و فاحش است که تجارب آنها به راحتی قابل تسری به یکدیگر نیستند و تفاوت‌های

---

² Jashpara

³ Knowledge Sharing (KS)

⁴ Hansen

فاحشی در زمینه سیاست‌ها و رویه‌های مدیریت نیروی انسانی و فرآیندهای تصمیم‌گیری بین این دو بخش وجود دارد (عدلی، ۱۳۸۵).

با توسعه تکنولوژی‌های ارتباطی سرعت گردش اطلاعات به شکل فزاینده‌ای در حال ارتقا است و شبکه‌های مجازی به طور روز افزونی در حال پیشی گرفتن از سایر تکنولوژی‌های ارتباطی اطلاعاتی هستند که از نظر نسلی، به نسل‌های پیش از حضور این شبکه‌ها تعلق داشتند. کاربرد شبکه‌های مجازی در اشتراک گذاری دانش در سطح عمومی به اندازه‌ای است که این شبکه‌ها در سطح بالایی از گردش روزانه اطلاعات قرار دارند، با این وصف کاربرد این شبکه‌ها لزوماً مثبت یا منفی نیست و نقش آنها بسیار وابسته به نوع به کارگیری آن‌ها و نیز مرجع به کارگیری این شبکه‌ها است (ریاحی، ۱۳۸۹). با این توضیحات به نظر می‌رسد در راستای کاربرد شبکه‌های مجازی در عملکرد مثبت تسهیم دانش در بین نیروهای مسلح باید اقدام شود و این پژوهش در راستای شناخت بستر این اقدام و کاربرد این شبکه‌ها انجام می‌شود.

مبانی نظری و پیشینه‌های پژوهش

اشتراک دانش در ادبیات مربوط به این حوزه به شکل‌های مختلفی مفهوم پردازی شده است. هانسن و آویتا (۲۰۰۵) این مفهوم را رفتاری تعریف کرده‌اند که طی آن فردی به طور داوطلبانه با فرد دیگر رابطه برقرار می‌کند و زمینه دستیابی به دانش یا تجربه‌های منحصر به فرد را فراهم می‌آورد. تسهیم دانش، بیشتر بعد موضوعی تعاملی، ارتباطی و اجتماعی دارد تا فنی (به نقل از گوری^۵، ۲۰۰۸). در این زمینه عوامل موثر برای فرایند، طیف وسیعی از عوامل فردی، سازمانی و فناورانه را در بر می‌گیرد. برخی از نویسندگان و پژوهشگران در مفهوم‌سازی تسهیم دانش، واژه‌های جریان‌های دانش، تبادل دانش و انتقال دانش را به جای همدیگر به کار برده‌اند. برای مثال علوی و لیدنر^۶ (۲۰۰۱) در تعریف تسهیم دانش به واژه انتقال دانش روی آورده‌اند و آن را فرایند نشر دانش در درون یا برون سازمان می‌دانند (به نقل از سلیمی و همکاران، ۱۳۹۲).

ریاحی، آسیه (۱۳۸۹) استفاده از تحلیل شبکه‌های اجتماعی در طراحی و پیاده سازی سیستم مدیریت دانش را مورد بررسی قرار داده است. بر اساس این تحقیق، میزان اعتماد کارکنان به یکدیگر که نقش مهمی در ایجاد همکاری و تبادل دانش دارد، در سازمان مورد بررسی وضعیت نسبتاً خوبی دارد. توجه به پاداش، یک عامل انگیزشی مهم در مدیریت دانش

⁵ Gorry

⁶ Alavi & Leidner

می‌باشد. از نظر بسیاری از پرسنل تحصیلات نقش مهمی برای یادگیری روش انجام کار در این سازمان دارد، و به علاوه از آنجا که کارکنان معتقدند به دانش کافی برای انجام کارهایشان در محیط کار دسترسی ندارند، نیاز به جذب افراد متخصص خارج از سازمان احساس می‌شود. بر پایه تحلیل‌های انجام شده به این یافته رسیده شد که ویژگی‌های مخزنی از انواع دانش، امکان گروه‌بندی دانش، مکانیزم‌هایی برای جستجو و بازیابی، و قابلیت فرادانش در سیستم مدیریت دانش سازمان مذکور از اولویت بالایی برخوردار است. همچنین فراهم کردن مکانیزم‌هایی برای شناسایی «چه کسی چه چیزی را می‌داند» و کانال ارتباطی مستقیم میان اعضای سازمان از اهمیت کمی برخوردار است. فراهم آوردن قابلیت تعامل و به اشتراک‌گذاری دانش ما بین افراد، و در دسترس قراردادن کانالی برای ورود دانش بیرون از سازمان اهمیت متوسط دارند.

کریمی (۱۳۹۵) تاثیر انواع ارتباطات بر تسهیم اطلاعات سفر با رویکرد شبکه‌های اجتماعی؛ مطالعه موردی گردشگران آژانس‌های مسافرتی در شهر تهران را مورد بررسی قرار داده است. نتایج این تحقیق نشان داده است که ارتباطات رسمی بر تخصص، اعتبار و هماهنگی سیستم‌های حافظه انتقالی تاثیر مثبتی دارد. ارتباطات غیر رسمی بر تخصص، اعتبار و هماهنگی سیستم‌های حافظه انتقالی تاثیر مثبتی دارد. تخصص اعتبار و هماهنگی سیستم‌های حافظه انتقالی نیز بر به اشتراک‌گذاری اطلاعات سفر تاثیر مثبتی دارد، در نهایت پیشنهاد شده است که؛ مدیران آژانس‌های گردشگری از اشتراک‌گذاری دانش شخصی افراد در مورد سفر در شرکت چه به صورت رسمی و چه بصورت غیررسمی استقبال کنند. گفتگوی غیررسمی برای به اشتراک‌گذاری اطلاعات سفر در رسانه‌های اجتماعی نیز مورد استفاده قرار گیرد، مدیران آژانس‌های مسافرتی با ایجاد روابط غیر مستقیم مانند ایمیل به طور مستقیم نظرات افراد را در مورد به اشتراک‌گذاری اطلاعات سفر جویا شوند. مدیران باید با استفاده از ابزارهای لازم هماهنگی میان کاربران را در جستجوی اطلاعات مربوط به سفر با اشتراک‌گذاری با دیگر اعضای رسانه‌های اجتماعی افزایش دهند.

واگنر و بلوجیو^۷ (۲۰۰۵) مقایسه گروه‌های بحث، ویکی‌ها، و وبلاگ‌ها به عنوان سه ابزار فناورانه در خدمت مدیریت دانش محاوره‌ای را انجام داده‌اند. در این تحقیق، پیمایش از ۳۲۳ نفر از کاربران دو شبکه برخط سلامت در کشور چین انجام شده است. بر اساس این تحقیق، ویکی‌ها قوی‌تر از دو رقیب خود هستند، حال آنکه شبکه‌های اجتماعی، به خصوص در شکل تخصصی، تمامی ابزارهای ذکر شده را کم و بیش در درون خود داشته و در اختیار تک تک کاربران خود قرار می‌دهند. می‌توان در یک نتیجه‌گیری ساده بیان کرد که شبکه‌های اجتماعی

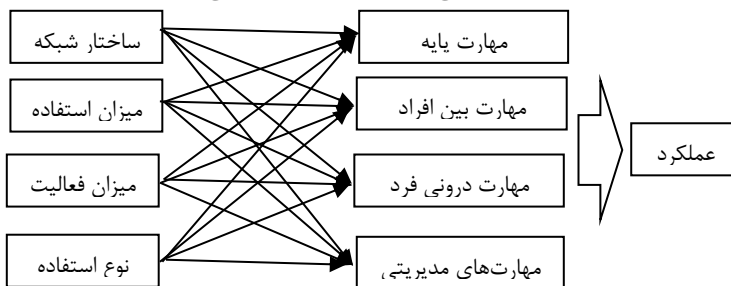
⁷ Wagner & Bolloju

مبتنی بر وب می توانند ابزاری فناورانه و قدرتمند در خدمت مدیریت دانش، به ویژه اشتراک دانش باشند.

روش‌شناسی پژوهش

گام اول در دستیابی به هدف این پژوهش کاربردی در پاسخگویی به این سوال که زمینه‌های اثرگذاری شبکه‌های مجازی بر بهبود به اشتراک گذاری دانش در بین نیروهای مسلح ج ۱۱ کدامند، استفاده از تکنیک فراترکیب به منظور یکپارچه‌سازی پژوهش‌های پیشین برای تعیین زمینه‌های تاثیرگذاری است. فراترکیب مشابه فراتحلیل، برای یکپارچه‌سازی چندین مطالعه برای ایجاد یافته‌های جامع و تفسیری صورت می‌گیرد. در مقایسه با رویکرد فراتحلیلی کمی که بر داده‌های کمی ادبیات موضوع و رویکردهای آماری تکیه دارد، فراترکیب متمرکز بر مطالعات کیفی بوده، به ترجمه مطالعات کیفی به یکدیگر و فهم عمیق پژوهشگر برمی‌گردد. در پژوهش حاضر نتایج تحلیل مطالعات انجام شده پیشین چهار مولفه‌ی ساختار شبکه، میزان استفاده، مهارت‌های پایه، مهارت‌های بین افراد، مهارت درونی فرد و مهارت‌های مدیریت را برای بهبود اشتراک گذاری دانش به عنوان متغیر وابسته نشان داده است. همچنین برای پاسخ به سوالات پژوهش نیاز به شناسایی و ارزیابی مولفه‌های کاربرد شبکه‌های مجازی می‌باشد که با بررسی پژوهش‌های پیشین مولفه‌های ۱- علمی و پژوهشی ۲- تفریحی و سرگرمی ۳- کسب اخبار و اطلاعات ۴- ارتباط اجتماعی ۵- فعالیت گروهی ۶- تجارت ۷- فعالیت‌های مرتبط استخراج گردیدند. هر کدام دارای شاخص‌های تعریف شده‌ای هستند که برای پاسخ به سوالات نیازمند تحلیل این شاخص‌ها می‌باشد. مدل مفهومی متغیرهای پژوهش در شکل ۱ به نمایش درآمده است.

شکل (۱) مدل مفهومی متغیرهای مورد بررسی در پژوهش

پس از استخراج مولفه‌های اثرگذاری کاربرد شبکه‌های اجتماعی بر مهارت و عملکرد نیروهای مسلح ج ۱۱ به منظور آزمون روابط برقرار شده میان متغیرهای پژوهش از پیمایش نظرات کارکنان سازمان‌های مسلح ج ۱۱ استفاده شد. تحقیق پیمایشی از نوع تحقیقات پنهانگر است که غالباً برای مقاصد تاییدی در جوامع آماری گسترده‌تر به کار می‌رود. در پژوهش حاضر پس از استخراج مدل تاثیرگذاری کاربرد شبکه‌های مجازی در بهبود به اشتراک گذاری دانش بر اساس فراترکیب مطالعات پیشین انجام شده، به منظور آزمون مدل از روش پیمایش استفاده شد تا تاثیرگذاری متغیرهای شناسایی شده در قالب الگوی مستخرج از مطالعات پیشین مورد سنجش قرار گیرد.

جامعه آماری پژوهش، کارکنان وزارت دفاع می‌باشد. از فرمول زیر برای مشخص نمودن تعداد نمونه استفاده شد:

$$n = \frac{t^2 pq}{d^2}$$

که در آن n معرف حجم نمونه؛ N نشانگر حجم جمعیت آماری؛ P معرف نسبتی از جمعیت دارای صفت معین؛ $q = (1-p)$ نماد نسبتی از جمعیت فاقد صفت معین؛ t معرف مقدار متغیر نرمال واحد استاندارد که در میزان اطمینان ۹۵ درصد برابر ۱٫۹۶ است؛ و در نهایت d نشانگر مقدار اشتباه مجاز است که معمولاً برابر ۰٫۰۱ یا ۰٫۰۵ می‌باشد. با استفاده از فرمول فوق، تعداد ۳۷۳ نفر به عنوان نمونه آماری تحقیق تعیین شدند.

در بخش پیمایشی پژوهش و در راستای گردآوری اطلاعات از شیوه میدانی استفاده شد. در همین راستا از ابزار پرسشنامه محقق ساخته جهت گردآوری داده‌های میدانی استفاده شد. پرسشنامه فوق شامل سوالات زمینه‌ای همچون جنسیت، سن، سابقه فعالیت حرفه‌ای و ... و نیز شامل سوالات برای سنجش متغیرهای تحقیق بود که شاخص‌های فوق از با استفاده از یک طیف پنج ۵ قسمتی از یک تا پنج مورد اندازه‌گیری قرار گرفتند: ۱- کاملاً مخالف، ۲- مخالف، ۳- تاحدودی، ۴- زیاد، ۵- خیلی زیاد.

منطق حاکم بر اقتصاد پژوهش حکم می‌کند که قلمرو تحقیق به مرزهای موضوعی، مکانی، زمانی و سازمانی محدود شود؛ در پژوهش حاضر نیز؛ مرزهای پژوهش بر این اساس تحدید مفهومی و عملیاتی شده است؛ از نظر موضوعی پژوهش حاضر به حوزه مدیریت سازمان‌های مسلح، مدیریت دانش و اشتراک گذاری دانش محدود شده است. از نظر مکانی پژوهش حاضر به کارکنان نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران محدود شده است. از نظر زمانی پژوهش

حاضر یک مطالعه مقطعی بوده و بر مبنای پنج سال گذشته تدوین گردیده و بازه زمانی انجام آن به شش ماه دوم سال ۱۳۹۶ و سه ماهه نخست سال ۱۳۹۷ محدود شده است. از نظر سازمانی؛ پژوهش حاضر در مجموعه سازمانی نیروهای مسلح شامل وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، نیروی انتظامی (پلیس) و ارتش جمهوری اسلامی ایران اجرا خواهد شد.

تجزیه و تحلیل داده‌ها

به منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها در دو مرحله نخست با استفاده از تحلیل مضمون، پاسخ‌ها به سوالات باز پرسشنامه مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند و در بخش کمی نیز نتایج حاصل از پاسخ پاسخگویان به سوالات بسته پژوهش پس از ورود داده‌ها به نرم افزار Spss نسخه ۲۲ پردازش اطلاعات نخست به شیوه توصیفی و استنباطی انجام شده است. نتایج آمار توصیفی پژوهش به شرح زیر می‌باشد:

وضعیت پاسخگویان در شبکه‌های مجازی در جدول ۱ نشان داده شده است:

جدول (۱) وضعیت پاسخگویان در شبکه مجازی

شاخص	میانگین	میانه	مد	انحراف معیار	چولگی	کشیدگی
ساختار شبکه	۳/۰۶	۳	۳	۰/۴۲	۰/۱۹	۳/۱۲
میزان استفاده	۳/۹۷	۴	۵	۱/۰۹	-۰/۰۷	-۰/۴۷
میزان فعالیت	۲/۹۵	۳	۲	۰/۶۷	۰/۰۲	-۱/۰۶
نوع استفاده	۲/۷۵	۲/۷۵	۲	۰/۴۶	۰/۰۶	-۰/۵۴
میزان کل فعالیت‌ها در شبکه	۳/۱۴	۳/۱۲	۳	۰/۲۲	-۰/۰۴	۰/۶۹

جدول فوق نشان می‌دهد میانگین گستره ساختار شبکه مجازی نیروهای مسلح ج.ا.ا، ۳/۰۶ بوده، متوسط استفاده آنها از شبکه مجازی ۳/۹۷ ساعت در روز می‌باشد. میانگین فعالیت آنها در شبکه مجازی ۲/۹۵، متوسط استفاده آنها از شبکه مجازی در جهت اهداف مختلف ۲/۷۵ و در نهایت میانگین کل فعالیت نیروهای مسلح ج.ا.ا. در شبکه مجازی ۳/۱۴ می‌باشد. وضعیت ساختار شبکه از نگاه پاسخگویان در جدول ۲ به نمایش درآمده است.

جدول (۲) وضعیت ساختار شبکه از نگاه پاسخگویان

دسترسی		تراکم		اندازه شبکه		ساختار شبکه
درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	
۲۳/۳	۸۳	۱۵/۵	۵۸	۱۴/۲	۵۳	خیلی کم
۲۳/۶	۸۸	۱۴/۵	۵۴	۱۶/۶	۶۲	کم
۲۰/۶	۷۷	۱۸/۸	۷۰	۲۱/۴	۸۰	متوسط
۱۸/۰	۶۷	۲۴/۴	۹۱	۲۳/۹	۸۹	زیاد
۱۵/۵	۵۸	۲۶/۸	۱۰	۲۳/۹	۸۹	خیلی زیاد
۲/۸۰		۳/۳۲		۳/۲۶		میانگین

میزان فعالیت نیروهای مسلح ج.ا.ا. در شبکه مجازی به تفکیک شاخص ها در جدول ۳ نشان داده شده است.

جدول (۳) میزان فعالیت نیروهای مسلح ج.ا.ا. در شبکه مجازی به تفکیک شاخص ها

مشاهده و مطالعه محتوا		تولید محتوا		اشتراک محتوا		میزان فعالیت
درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	
۲۱/۴	۸۰	۲۰/۱	۷۵	۲۱/۲	۷۹	خیلی کم
۲۲/۳	۸۳	۲۰/۱	۷۵	۲۱/۴	۸۰	کم
۱۶/۶	۶۲	۱۹/۳	۷۲	۱۹/۶	۷۳	متوسط
۱۹/۶	۷۳	۲۲	۸۲	۲۰/۴	۷۶	زیاد
۲۰/۱	۷۵	۱۸/۵	۶۹	۱۷/۴	۶۵	خیلی زیاد
۲/۹۴		۲/۹۸		۲/۹۱		میانگین

بر مبنای این جدول تعداد کم و خیلی کمی از نیروهای مسلح ج.ا.ا. به اشتراک محتوا، تعداد زیاد و متوسطی از نیروهای مسلح ج.ا.ا. به تولید محتوا پرداخته و تعداد کم و خیلی کمی فقط به مطالعه و مشاهده صرف محتوا اکتفا کرده اند. متوسط اشتراک، تولید و مطالعه محتوا به ترتیب ۲/۹۱، ۲/۹۸ و ۲/۹۴ بوده است. به طور کلی می توان گفت میزان فعالیت و منفعل بودن نیروهای مسلح ج.ا.ا. برابر با ۲/۹۴ می باشد.

نوع استفاده پاسخگویان از شبکه مجازی در جدول ۴ به نمایش درآمده است.

جدول (۴) نوع استفاده پاسخگویان از شبکه مجازی

فعالیت‌های گروهی	تجارت	فعالیت مرتبط	ارتباط با دیگران	کسب اخبار و اطلاعات	سرگرمی	علمی و پژوهشی	نوع استفاده
۳/۰۸	۲/۱۷	۲/۷۵	۳/۴۷	۳/۳۸	۳/۰۰	۲/۸۷	میانگین
۳	۲	۳	۴	۴	۳	۳	میانه
۴	۲	۱	۴	۴	۲	۳	مد
۱/۴۱	۰/۹۵	۱/۴۰	۱/۲۲	۱/۲۵	۱/۴۰	۱/۳۳	انحراف معیار

این جدول نشان می‌دهد بیشترین استفاده نیروهای مسلح ج.ا.ا. از شبکه مجازی به ترتیب در جهت ارتباط با دیگران با میانگین ۳/۴۷، کسب اخبار و اطلاعات با میانگین ۳/۳۸، فعالیت های گروهی با میانگین ۳/۰۸، برای تفریح و سرگرمی با معدل ۳/۰۰، فعالیت های علمی و پژوهشی با معدل ۲/۸۷، در جهت فعالیت مرتبط با میانگین ۲/۷۵ و فعالیت های تجاری با معدل ۲/۱۷ می‌باشد. بنابراین بیشترین استفاده نیروهای مسلح ج.ا.ا. با هدف ارتباطی و کمترین نوع استفاده برای فعالیت تجاری بوده است.

در این تحقیق برای تعیین نرمال بودن، از خطای استاندارد چولگی و کشیدگی استفاده شد. اگر مقدار چولگی یا کشیدگی در محدوده دو برابر خطای استاندارد قرار داشته باشد توزیع داده نرمال است. با توجه به مقدار چولگی و کشیدگی متغیر های اصلی پژوهش می‌توان از آزمون‌های پارامتریک استفاده نمود. البته بر اساس قضیه حد مرکزی، اگر حجم نمونه در پژوهش بالا باشد نیاز به بررسی آزمون نرمال نیست.

نتایج بررسی تاثیر میزان استفاده از شبکه مجازی بر عملکرد و انواع مهارت نیروهای مسلح ج.ا.ا. در جدول ۵ نشان داده شده‌اند.

جدول (۵) همبستگی میزان استفاده و عملکرد کانونی و مولفه های آن

میزان استفاده	میزان همبستگی	سطح معناداری
مهارت های پایه	-۰/۶۴	۰/۰۰
مهارت های بین افراد	-۰/۵۹	۰/۰۰
مهارت های درونی فرد	-۰/۱۹	۰/۰۰
مهارت های مدیریتی	-۰/۳۰	۰/۰۰
عملکرد	-۰/۵۷	۰/۰۰

نتایج جدول ۵، نشان می‌دهد بین میزان استفاده نیروهای مسلح ج.ا.ا. از شبکه مجازی مجازی با مهارت پایه آنان $۰/۶۴-$ ، با مهارت بین فردی $۰/۵۹-$ ، با مهارت درون فردی $۰/۱۹-$ ، با مهارت مدیریتی $۰/۳۰-$ و با عملکرد $۰/۵۷-$ همبستگی وجود دارد. با توجه سطح معناداری این همبستگی معنادار بوده و فرض صفر رد شده و فرضیه پژوهش تایید می‌شود اما بین میزان استفاده نیروهای مسلح ج.ا.ا. از شبکه‌های مجازی و عملکرد همبستگی منفی وجود دارد. یعنی افزایش در میزان استفاده نیروهای مسلح از شبکه‌های مجازی با کاهش در میزان عملکرد آنها همراه است. از این همبستگی می‌توان نتیجه گرفت که میزان استفاده بالاتر با کاهش عملکرد همراه است. نتیجه بررسی تاثیر انواع فعالیت در شبکه مجازی بر روی عملکرد کانونی نیروهای مسلح ج.ا.ا. در جدول ۶ نشان داده شده است.

جدول (۶) تعیین تاثیر انواع فعالیت در شبکه مجازی و عملکرد کانونی

ضریب همبستگی چندگانه	۰/۷۱
ضریب تعیین	۰/۵۰۹
ضریب تعیین تعدیل شده	۰/۵۰۵

جدول فوق به تبیین عملکرد نیروهای مسلح ج.ا.ا. بر مبنای انواع فعالیت در شبکه مجازی را نشان می‌دهد که ضریب همبستگی چندگانه برابر با $۰/۷۱$ ، ضریب تعیین $۰/۵۰۹$ و ضریب تعیین تعدیلی برابر با $۰/۵۰۵$ می‌باشد. بنابراین نوع فعالیت نیروهای مسلح ج.ا.ا. در شبکه مجازی حدود ۵۰ درصد تغییرات در مهارت‌های آنان را پیش بینی می‌کند.

جدول (۷) تحلیل آنوا

مجموع مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	ضریب F	سطح معناداری
۲۶/۷۰	۳	۸/۹۰	۱۲۷/۶۹	۰/۰۰

جدول (۸) نتایج ضریب رگرسیون جزیی مولفه های فعالیت در شبکه مجازی در پیش بینی عملکرد

سطح معناداری	مقدار T	ضرایب استاندارد		متغیر
		ضرایب استاندارد شده	ضرایب نشده	
۰/۰۰	۲۰/۴۲		خطای استاندارد	مقدار ثابت
۰/۰۰	۴/۴۵	۰/۳۳	B	اشتراک محتوا
۰/۰۰	۴/۵۵	۰/۳۶		تولید محتوا
۰/۰۰۳	۰/۵۰۶	-۰/۰۳		مطالعه و مشاهده صرف محتوا

سطح معنی داری در جدول آنوا قابل پیش بینی بودن عملکرد بوسیله مولفه های فعالیت در شبکه مجازی را نشان می دهد. بنابراین نتایج رگرسیون جزئی مورد توجه قرار می گیرد. با توجه به ضریب بتای استاندارد شده می توان نتیجه گرفت تولید و اشتراک محتوا به ترتیب بیشترین همبستگی را با مهارت نیروهای مسلح ج.ا.ا. داشته و رابطه بین مطالعه و مشاهده محتوا با عملکرد نیروهای مسلح ج.ا.ا. منفی و معکوس می باشد. با توجه به سطح معنی داری این همبستگی معنادار می باشد. در واقع نتایج این جدول نشان می دهد فعال بودن نیروهای مسلح ج.ا.ا. در شبکه مجازی با مهارت آنان همبستگی مثبت و منفعل بودن آنها همبستگی منفی را نشان می دهد.

بررسی نتایج رابطه میان انواع استفاده از شبکه مجازی با عملکرد کانونی نیروهای مسلح ج.ا.ا. در جدول ۹ به نمایش درآمده است.

جدول (۹) تعیین تاثیر نوع استفاده از شبکه مجازی و عملکرد نیروهای مسلح ج.ا.ا.

۰/۸۵	ضریب همبستگی چندگانه
۰/۷۲	ضریب تعیین
۰/۷۱	ضریب تعیین تعدیل شده

طبق جدول فوق، ضریب همبستگی انواع استفاده از شبکه مجازی با عملکرد نیروهای مسلح ج.ا.ا. برابر با ۰/۸۵، ضریب تعیین آن ۰/۷۲ و ضریب تعیین تعدیلی برابر با ۰/۷۱ است. بنابراین می توان نتیجه گرفت ۷۲ درصد تغییرات در مهارت های نیروهای مسلح را می توان بوسیله نوع استفاده آن ها از شبکه های مجازی پیش بینی کرد.

جدول (۱۰) تحلیل آنوا

مجموع مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	ضریب F	سطح معناداری
۳۷/۹۴	۷	۵/۴۲	۱۳۶/۴۹	۰/۰۰

جدول (۱۱) نتایج ضریب رگرسیون جزئی مولفه های فعالیت در شبکه مجازی در پیش بینی عملکرد

سطح معناداری	مقدار T	ضرایب استاندارد		متغیر	
		شده	نشده		
		ضریب بتا	خطای استاندارد	B	
۰/۰۰	۲۶/۷۴		۰/۰۸۹	۲/۳۶	مقدار ثابت
۰/۰۵	۱/۴۹	۰/۰۷۱	۰/۰۱۳	۰/۰۲۰	علمی و پژوهشی
۰/۰۳	-۱/۸۷	۰/۱۰۷	۰/۰۱۵	۰/۰۲۹	تفریحی و سرگرمی
۰/۰۰	۳/۷۸	۰/۲۰۵	۰/۰۱۶	۰/۰۶۱	کسب اخبار و اطلاعات
۰/۰۰	۱/۶۷	۰/۰۸۹	۰/۰۱۶	۰/۰۲۷	ارتباط اجتماعی
۰/۰۱	-۲/۳۵	-۰/۱۲۲	۰/۰۱۴	۰/۰۳۳	فعالیت مرتبط
۰/۰۰	۲/۶۷	۰/۰۹۰	۰/۰۲۰	۰/۰۵۳	تجارت
۰/۰۰	۴/۷۶	۰/۳۰۲	۰/۰۱۷	۰/۰۸۰	فعالیت های گروهی

سطح معنی داری در جدول آنوا قابل پیش بینی بودن عملکرد بوسیله انواع استفاده از شبکه مجازی را نشان می دهد. بنابراین باید به ضریب تاثیر هر یک از انواع استفاده از شبکه مجازی توجه داشت. با توجه به ضریب بتای استاندارد شده استفاده در جهت همکاری های گروهی، کسب اخبار و اطلاعات، فعالیت تجاری، ارتباط با دوستان و فعالیت های علمی به ترتیب بیشترین همبستگی را با عملکرد نیروهای مسلح ج.ا.ا. دارند ولی استفاده از شبکه مجازی در جهت فعالیت مرتبط و تفریح و سرگرمی به ترتیب ارتباط منفی و معکوس با عملکرد نیروهای مسلح ج.ا.ا. دارد. از طرفی با توجه به سطح معناداری این همبستگی معنادار بوده است.

نتیجه گیری و پیشنهادها

نتایج پژوهش نشان داد میانگین مهارت شخصی و بین فردی پاسخگویان بهتر از سایر مهارت ها بوده است اما به طور کلی میانگین میزان فاکتور عملکرد در شبکه های مجازی پایین بوده است که بیانگر نقش و کاربرد محدود کارکنان نیروهای مسلح ج.ا.ا. در این شبکه ها می باشد. از طرفی نتایج پژوهش بیان می کند با افزایش سطح تحصیلی میزان عملکرد بیشتر می شود به طوری که میانگین عملکرد نیروهای مسلح ج.ا.ا. دکترا بیشتر از دو مقطع دیگر است این امر نقش آموزش بر عملکرد را تایید می کند و با دیدگاه سرمایه انسانی و کارکردی مطابقت دارد. همچنین بر مبنای نتایج پژوهش، نیروهای مسلح ج.ا.ا. به طور متوسط ۳/۹۷ ساعت در روز وقت

خود را صرف شبکه مجازی می گذرانند که زمان زیادی است. نتایج پژوهش نشان داد بیشترین هدف استفاده نیروهای مسلح ج.ا.ا. از شبکه مجازی برای ، کسب اخبار و اطلاعات و فعالیت گروهی بوده است. نتایج بررسی فرضیات تحقیق نشان داد بین ساختار شبکه و عملکرد نیروهای مسلح ج.ا.ا. همبستگی منفی و غیر معنادار وجود دارد. در حوزه شبکه های مجازی و بعد ساختاری آن اندازه شبکه اهمیت زیادی دارد. ساختار شبکه نیروهای مسلح ج.ا.ا. در این پژوهش متوسط بوده و در بررسی دقیق تر اندازه و تراکم شبکه آن ها بالاست اما این دو عامل برای سرمایه اجتماعی لازم است ولی کافی نیست. نتایج پژوهش نشان می دهد که دسترسی آن ها به اعضای شبکه پایین بوده و این سرمایه اجتماعی آنها را تحت تاثیر قرار می دهد. وجود سرمایه اجتماعی بالا به اعضای شبکه امکان می دهد تا بتوانند از حمایت های لازم برای دستیابی به اهداف مختلف استفاده کنند. دسترسی به این حمایت ها برای تقویت عملکرد نیروهای مسلح ج.ا.ا. قابل توجیه است.

نتایج بررسی فرضیات تحقیق نشان می دهد بین میزان استفاده از شبکه مجازی و انواع مهارت ها همبستگی منفی وجود دارد. همانطور که در مقدمه و بیان مسئله ذکر شد شبکه های مجازی از امکانات و ظرفیت هایی برخوردارند که بهره گیری اثربخش از آن به کسب دانش، مهارت و نگرش جدید منجر می شود. بنابراین صرف بکارگیری آن برابر با دستیابی به این مهارت ها نیست. نتایج پژوهش بیانگر همبستگی مثبت بین فعالیت در شبکه مجازی و عملکرد است. چون افرادی که در شبکه مجازی به تولید و اشتراک محتوا می پردازند .همیشه اطلاعات شان را به روز می کنند. خودشان به خلق محتوا می پردازند مثل مدیران گروه یا نویسندگان. از این طریق سطح دانش و مهارت شان افزایش می یابد. غیر از فعالیت، نوع استفاده از شبکه مجازی با عملکرد کانونی و مولفه های آن همبستگی دارد. به عبارتی نتایج پژوهش نشان می دهد استفاده مثبت و هدفمند از شبکه مجازی عملکرد نیروهای مسلح ج.ا.ا. را تقویت می کند اما استفاده تفریح گونه بر مهارت نیروهای مسلح ج.ا.ا. اثر منفی می گذارد.

نتایج پژوهش در زمینه نقش شبکه مجازی و شاخص های عملکرد بیانگر همبستگی مثبت بین شبکه مجازی و سطح اطلاعات عمومی می باشد که در تعریف شبکه مجازی به عنوان ابزار تبادل اطلاعات مطرح شده است. در نهایت، با توجه به اینکه نتایج پژوهش نشان داد که شبکه های اجتماعی، توانایی یادگیری نیروهای مسلح را تقویت می سازند و با مهارت های مختلف انواع همبستگی دارند آموزش و مهارت آموزی مهمترین رویکرد پیشنهادی به برنامه ریزان آموزشی است.

منابع

- ابراهیمی، سید عباس، اصغر محمدی فاتح و ابراهیم حاجی پور (۱۳۹۱) بررسی نقش اعتماد در تسهیم دانش شغلی کارکنان دانشگاه تربیت مدرس، *فصلنامه علمی-پژوهشی مدیریت نظامی*، شماره ۴۷، سال دوازدهم.
- سلیمی، مهدی، جابری، اکبر، خزایی پول، جواد. (۱۳۹۲). بررسی تأثیر انگیزش های درونی و بیرونی بر تسهیم دانش کارکنان در سازمان های ورزشی (مطالعه موردی کارمندان ادارات تربیت بدنی استان اصفهان). *نشریه مدیریت ورزشی*.
- حسین زاده، پری و معصومه عبدالهی (۱۳۹۴) اشتراک دانش در عصر وب ۲، *فصلنامه تحلیلی پژوهشی کتاب مهر*، شماره ۱۷ و ۱۸.
- ریاحی، آسیه (۱۳۸۹) *استفاده از تحلیل شبکه های اجتماعی در طراحی و پیاده سازی سیستم مدیریت دانش*، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تربیت مدرس.
- عدلی، فریبا. (۱۳۸۵) "مدیریت دانش حرکت به فراسوی دانش"، انتشارات فراشناختی اندیشه، تهران.
- عطاپور، هاشم (۱۳۸۸). *بررسی و تحلیل عوامل مؤثر بر چرخه مدیریت دانش در کتابخانه های دانشگاهی: مطالعه موردی کتابخانه های مرکزی دانشگاه های تهران*. مجموعه مقالات مدیریت دانش و علوم اطلاعات: پیوندها و برهم کنشها، تهران، بهمن ۱۳۸۸، تهران: نشر کتابدارص. ۲۵-۴۱.
- کریمی، پریسا (۱۳۹۵) *بررسی تاثیر انواع ارتباطات بر تسهیم اطلاعات سفر با رویکرد شبکه های اجتماعی؛ مطالعه موردی گردشگران آژانس های مسافرتی در شهر تهران*، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه پیام نور مرکز غرب تهران.
- Alavi, M., & Leidner, D. E. (2001). Knowledge management and knowledge management systems: *Conceptual foundations and research issues. MIS quarterly*, 107-136.
- Gorry, G. (2008). Sharing knowledge in the public sector: two case studies. *Knowledge Management Research and Practice*, 6(2): 105-111.
- Hansen, H. K., & Flyverbom, M. (2015). The politics of transparency and the calibration of knowledge in the digital age. *Organization*, 22(6), 872-889.
- Jashpara, A. (2004). *Knowledge management: An integrated approach*. Financial Times. Harlow: Prentice-Hall.
- Wagner, C. & Bolloju, M. (2005) *Supporting Knowledge Management in Organizations with Conversational Technologies: Discussion Forums, Weblogs, and Wikis*.